

Informacja pokontrolna nr 54/2023/Z
z dnia 05.07.2023 r.

w sprawie procedury zawarcia aneksu do umowy o zamówienie publiczne dla zadania objętego Projektem, do którego stosuje się przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych.

*po weryfikacji zastrzeżeń do Informacji pokontrolnej nr 54/2023 z dnia 06.06.2023 r.
przekazanych przez Beneficjenta w dniu 26.06.2023 r.*

I. PODSTAWOWE INFORMACJE:

1. **Jednostka kontrolująca:** Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.
2. **Nazwa i adres Beneficjenta:** Gliwice – Miasto na prawach powiatu, ul. Zwycięstwa 21, 44-100 Gliwice.
3. **Projekt:**
 - 1) **Nazwa:** „Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych w mieście Gliwice - III”;
 - 2) **Oś priorytetowa:** POIS.01.00.00 – Zmniejszenie emisyjności gospodarki Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020;
Działanie 1.7: „Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie konurbacji śląsko-dąbrowskiej”;
 - 3) **Poddziałanie 1.7.1:** Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim;
 - 4) **Numer projektu w SL 2014:** POIS.01.07.01-00-0042/21.
4. **Numer i data zawarcia umowy o dofinansowanie:** Umowa nr 2022ED10030 zawarta w dniu 04.03.2022 r.
5. **Aneks objęty kontrolą:** Aneks z dnia 31.05.2022 r. do Umowy nr 232/PZ/XI/2021 z dnia 10.12.2021 r. zawarty pomiędzy Miastem Gliwice, reprezentowanym przez Prezesa Zarządu Budynków Miejskich I Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. Andrzeja Tomala, działającego na podstawie Pełnomocnictwa nr 2021/10758/C/PM z dnia 07.05.2021 r., a Panią Agnieszką Krzyżanowską, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą „AR-BUD”.
6. **Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:**
 - 1) Umowa nr 2/MG-WFOŚiGW Katowice/2014 w sprawie systemu realizacji Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” na lata 2014-2020 z dnia 18 grudnia 2014 r. zawarta pomiędzy Ministrem Energii a Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, z późniejszymi zmianami;
 - 2) Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. z 2020 r. poz. 818 t.j.);
 - 3) Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2019 poz. 2019, t.j.);
 - 4) Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 21 grudnia 2020 r.;
 - 5) Wytyczne w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 27 grudnia 2021 r.;
 - 6) Zalecenia dla instytucji zaangażowanych w realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w zakresie procedur kontrolnych oraz systemu rocznych rozliczeń z dnia 3 lipca 2020 r.;

- 7) Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z udzielaniem zamówień (Dz.U. z 2018 r. poz. 971 t.j.);
 - 8) Oświadczenie Beneficjenta zawarte w §13 wyżej przywołanej umowy o dofinansowanie;
 - 9) Instrukcja Wykonawcza Instytucji Wdrażającej dla I osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 – Działanie 1.7., z dnia 23 lutego 2023 r.
7. **Tryb kontroli:** kontrola doraźna ex-post.
8. **Termin przeprowadzenia kontroli:** Beneficjent został poinformowany o wszczęciu kontroli pismem nr WK.5510.0042.2021.KP.KJ.54.01 z dnia 10.03.2023 r. Kontrolę wszczęto w dniu 24.03.2023 r. i zakończono w dniu 05.07.2023 r.
9. **Zweryfikowane dokumenty:**
- Kontrolę przeprowadzono w oparciu o:
- 1) kserokopie dokumentów przekazanych przez Beneficjenta w dniu 24.03.2023 r. (pismo nr BRM.042.8.2022, UM.340078.2023 z dnia 24.03.2023 r.), potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez Prokurentów Zarządu, tj. Panią Jolantę Szymkolewską oraz Panią Halinę Ciomek.
 - 2) kserokopie dokumentów przekazanych przez Beneficjenta w dniu 25.04.2023 r. (pismo nr BRM.042.8.2022, UM.437409.2023 z dnia 25.04.2023 r.), potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez Prezesa Zarządu Budynków Miejskich I Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. Pana Andrzeja Tomala.
 - 3) kserokopie dokumentów przekazanych przez Beneficjenta w dniu 19.05.2023 r. (pismo nr BRM.042.8.2022, UM.502337.2023 z dnia 17.05.2023 r.), potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez Prezesa Zarządu Budynków Miejskich I Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. Pana Andrzeja Tomala.
 - 4) Zastrzeżenia przekazane przez Beneficjenta w dniu 26.06.2023 r. (pismo nr BRM.042.8.2022, UM.591894.2023 z dnia 23.06.2023 r.) podpisane przez Zastępcę Prezydenta Miasta Gliwice Panią Aleksandrą Wysocką wraz z załącznikiem.

Spis oraz kserokopie zweryfikowanych dokumentów znajdują się w aktach kontroli.

II. WYNIK KONTROLI:

Wynik przeprowadzonej kontroli procedury zawarcia wyżej przywołanego aneksu – z istotnymi zastrzeżeniami.

Analiza stanu prawnego i faktycznego

W dniu 10.12.2021 r. Beneficjent zawarł umowę nr 232/PZ/XI/2021 na wykonanie robót budowlanych pn.: „Wykonanie remontu budynku usługowo – mieszkalnego przy ul. Na Piasku 12b w Gliwicach”.

Strony na podstawie § 4 ustaliły termin realizacji przedmiotu zamówienia do dnia 31.05.2022 r.

Dnia 31.05.2022 roku Strony zawarły aneks do przedmiotowej umowy, na mocy którego § 4 Umowy otrzymał brzmienie:

Termin realizacji zamówienia do dnia 15.07.2022 r.; z uwzględnieniem zapisów określonych w załączniku pt. wymagania inwestorskie.

Ponadto, zmieniono treść pkt 19 załącznika do SWZ pt. *Wymagania inwestorskie: Termin realizacji zamówienia do dnia 15.07.2022 r.* Pozostałe postanowienia umowy zostały bez zmian.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Instytucja Wdrażająca stwierdziła:

1. Naruszenia przepisów prawa wspólnotowego w dziedzinie zamówień publicznych

Ustalenia I

Naruszenia przepisów prawa wspólnotowego w dziedzinie zamówień publicznych skutkujących wystąpieniem nieprawidłowości mogących skutkować pomniejszeniem wartości wydatków kwalifikowalnych:

- **Naruszenie art. 455 ust. 1 ustawy Pzp** poprzez dokonanie zmiany umowy w zakresie terminu realizacji przedmiotu zamówienia bez dochowania przesłanek wskazanych w ww. przepisie.

Zamawiający w piśmie z dnia 23.03.2023 r. wskazał, iż *Uzasadnienie faktyczne* [zawarcia kontrolowanego aneksu] zawiera treść wniosku Wykonawcy o zmianę realizacji umowy, potwierdzona przez Inspektora Nadzoru. W niedatowanym piśmie Wykonawcy stwierdzono, iż wystąpiła konieczność wykonania robót dodatkowych, tj. wymiany pokrycia dachowego, wymiany obróbek blacharskich oraz wymiany podłogi w pomieszczeniu świetlicy i remont ściany w mieszkaniu. Ich wykonanie skutkowało przedłużeniem terminu realizacji przedmiotu umowy.

Jako podstawę prawną kontrolowanej zmiany umowy Beneficjent wskazał:

a) § 13 ust. 2 pkt 2.1.9 oraz 2.1.10 Umowy:

Zmiana terminu realizacji przedmiotu umowy może ulec zmianie w przypadku wystąpienia opóźnień wynikających z okoliczności:

2.1.9 wystąpienia okoliczności, których strony Umowy nie były w stanie przewidzieć, pomimo zachowania należytej staranności;

2.1.10 przyczyn nieleżących po stronie Wykonawcy.

b) § 13 ust. 1 pkt 1.8 Umowy:

Zakazuje się zmian postanowień zawartej Umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru Wykonawcy, chyba że zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:

1.8 Wystąpienia konieczności wprowadzenia zmian w harmonogramie realizacji przedmiotu Umowy poprzez: przesunięcie w czasie, w tym związane ze zmianą finansowania, zmianę zakresów rzeczowych zakończonych i wyodrębnione technicznie elementy robót, uszczegółowienie spowodowane obiektywnymi czynnikami, niezależnymi od Wykonawcy, uniemożliwiającymi realizację przedmiotu Umowy zgodnie z pierwotną wersją przedmiotowego Harmonogramu.

c) Art. 455 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych

Przepis ten stanowi, iż:

2. Dopuszczalne są również zmiany umowy bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia, których łączna wartość jest mniejsza niż progi unijne oraz jest niższa niż 10% wartości pierwotnej umowy, w przypadku zamówień na usługi lub dostawy, albo 15%, w przypadku zamówień na roboty budowlane, a zmiany te nie powodują zmiany ogólnego charakteru umowy.

A.

W pierwszej kolejności Instytucja Wdrażająca dokona analizy, czy możliwe było zawarcie kontrolowanego Aneksu na podstawie zapisów umowy.

Kwestia dopuszczalności zmiany umowy o udzielenia zamówienia publicznego została uregulowana w art. 455 ustawy Pzp, w którym zostały wskazane przesłanki zmiany umowy, które nie wymagają przeprowadzenia nowego postępowania.

Przepis art. 455 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp stanowi, iż dopuszczalna jest zmiana umowy bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia niezależnie od wartości tej zmiany, o ile została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia w postaci jasnych, precyzyjnych i jednoznacznych postanowień umownych, które mogą obejmować postanowienia dotyczące zasad wprowadzania zmian wysokości ceny. Ponadto, postanowienia umowne muszą określać rodzaj i zakres zmian, określać warunki wprowadzenia zmian oraz nie mogą przewidywać takich zmian, które modyfikowałyby ogólny charakter umowy.

Zamawiający ma obowiązek sformułować i przedstawić jednoznaczne, dokładne i precyzyjne postanowienia umowne. Według Urzędu Zamówień Publicznych *postanowienia o zmianie umowy są jasne, precyzyjne i jednoznaczne wtedy, gdy „wszyscy rozsądnie poinformowani oferenci – zachowując należytą staranność – są w stanie dokładnie zrozumieć ich znaczenie oraz interpretują je w ten sam sposób*¹. W konsekwencji, klauzule umowne powinny więc zawierać precyzyjny opis okoliczności uzasadniających zmianę umowy oraz dokładne określenie modyfikacji, które będą mieć miejsce w przypadku ziszczenia się tych okoliczności.

Ponadto, Zamawiający ma obowiązek *oznaczyć granice tej zmiany, w szczególności przez określenie okoliczności, które wpływają na jej kształt lub przez wskazanie określonego rezultatu, który ma być zrealizowany przez dokonanie zmiany*². W szczególności powinien wskazać okres, o jaki zostanie wydłużony termin wykonania zamówienia w przypadku zaistnienia przesłanek wskazanych w umowie. Brak jakiegokolwiek zapisu wprowadzającego automatyzm w zmianie umowy pozostawia nieograniczoną swobodę stronom umowy w modyfikowaniu rozpatrywanego zakresu umowy. Stanowisko to potwierdza motyw 111 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26.02.2014 r., zgodnie z którym *Instytucje zamawiające powinny mieć możliwość, w odniesieniu do poszczególnych zamówień, przewidzenia modyfikacji zamówienia w drodze klauzul przeglądowych lub klauzul dotyczących opcji, jednak klauzule takie nie powinny dawać im nieograniczonej swobody decyzyjnej*.

Odnosząc powyższe rozważania do kontrolowanego stanu faktycznego, należy zauważyć, iż Zamawiający w odniesieniu do § 13 ust. 2 pkt 2.1.9 oraz 2.1.10 nie określił zakresu zmiany tj. nie wskazał, o jaki czas wydłużony zostanie termin wykonania zamówienia w przypadku zaistnienia przesłanek wskazanych w umowie. W związku z powyższym, Instytucja Wdrażająca uznała zmianę na podstawie tej przesłanki umownej za niedopuszczalną, gdyż nie limituje ona w żaden sposób wprowadzanej zmiany.

Do zastosowania przesłanki opisanej w § 13 ust. 1 pkt. 1.8 niezbędne jest spełnienie następujących warunków

- musi wystąpić konieczność wprowadzenia zmian w harmonogramie realizacji przedmiotu umowy,
- zmiana ta musi polegać na przesunięciu w czasie, które spowodowane ma być zmianą finansowania lub zmianą zakresów rzeczowych,

¹ *Prawo zamówień Publicznych. Komentarz*, red. H. Nowak, M. Winiarz, Urząd Zamówień Publicznych. Warszawa, 2021, s. 1205.

² *Prawo zamówień Publicznych. Komentarz*, red. H. Nowak, M. Winiarz, Urząd Zamówień Publicznych. Warszawa, 2021, s. 1206.

- konieczność dokonania tej zmiany powinna być spowodowana czynnikami o charakterze obiektywnym i niezależnymi od wykonawcy.

W kontrolowanym stanie faktycznym wystąpiła konieczność wprowadzenia zmian w harmonogramie realizacji przedmiotu umowy w związku z wykonaniem robót dodatkowych, w tym prac związanych z dachem.

Zamawiający w § 3 ust. 3 Umowy wskazał procedurę zlecenia wykonania robót dodatkowych i zamiennych:

Roboty zamienne i dodatkowe, nieujęte w kosztorysie ofertowym, których konieczność wykonania wystąpiła w toku realizacji, a które nie były możliwe do określenia przez zawarciem umowy, wykonane mogą być tylko na podstawie umowy/aneksu o roboty dodatkowe lub zamienne spisanej w oparciu o sporządzony przez inspektora nadzoru protokół konieczności, podpisany przez obie strony umowy, oraz zatwierdzony przez Zamawiającego dodatkowy kosztorys ofertowy.

Z przedłożonego przez Zamawiającego protokołu konieczności z dnia 01.07.2022 r. oraz kosztorysu ofertowego robót dodatkowych wynika, iż wyceniono następujące pozycje: dach, świetlicę oraz schody. Zamawiający pomimo wezwania do wyjaśnień, w żaden sposób nie wykazał, że wykonanie prac związanych ze świetlicą oraz schodami było spowodowane czynnikami obiektywnymi, które są niezależne od wykonawcy i uniemożliwiały realizację przedmiotu umowy zgodnie z pierwotną wersją harmonogramu. Odnosząc się do robót dodatkowych związanych z dachem Beneficjent wskazał, iż konieczność dokonania zmiany w harmonogramie realizacji przedmiotu zamówienia była spowodowana czynnikami obiektywnymi i niezależnymi od wykonawcy, gdyż dopiero po częściowym demontażu pokrycia dachowego i deskowania zauważono zawilgocenie w warstwach pokrycia dachowego³.

Zakres zmian jest limitowany przez § 13 ust. 2 Umowy:

W przypadku wystąpienia któregośkolwiek ze zdarzeń wymienionych w pkt. 1.1. – 1.11 termin realizacji przedmiotu Umowy może ulec odpowiedniemu przedłużeniu, o czas niezbędny do zakończenia realizacji przedmiotu Umowy, nie dłużej jednak niż o okres trwania tych okoliczności. Termin realizacji umowy został przedłużony o 45 dni. W toku kontroli, pomimo wezwania do złożenia stosownych dokumentów, Beneficjent nie wykazał iż okres, o jaki został przedłużony termin realizacji umowy był adekwatny do czasu trwania okoliczności, na które powołuje się Beneficjent. Z przedłożonych dokumentów nie wynika, iż wymiana pokrycia dachowego zajęła aż 45 dni. Na stronie 22 Dziennika Budowy widnieje wpis dotyczący zakończenia robót związanych z dachem w dniu 15.06.2022 r. Nadmienić należy także, iż żaden dokument nie wskazuje, kiedy rozpoczęły się te prace, a protokół konieczności wykonania robót dodatkowych został sporządzony dopiero 01.07.2022 r.

Z tego względu Instytucja Wdrażająca uznała, iż Zamawiający przedłużył termin realizacji umowy bez zachowania przesłanki z § 13 ust. 3.2 Umowy.

B.

Zamawiający wskazał również jako podstawę prawną zawarcia kontrolowanego aneksu art. 455 ust. 2 Pzp. Przepis ten dopuszcza możliwość zmiany umowy, gdy zostaną łącznie spełnione następujące przesłanki:

- a) łączna wartość zmian jest mniejsza niż progi unijne,
- b) jednocześnie jest ona mniejsza od 10% wartości pierwotnej umowy w przypadku zamówień na usługi lub dostawy, albo w przypadku zamówień na roboty budowlane, jest mniejsza od 15% wartości pierwotnej umowy,
- c) zmiany te nie powodują zmiany ogólnego charakteru umowy.

³ Pismo Zamawiającego z dnia 17.05.2023 r.

Przepis ten stanowi wdrożenie do ustawy Pzp przepisu art. 72 ust. 2 dyrektywy 2014/24/UE, który dopuszcza modyfikacje umowy o niewielkiej wartości (zmiany *de minimis*, *zmiany bagatelne*). Oceniając czy podstawą do zmiany terminu realizacji przedmiotu umowy może być art. 455 ust. 2 ustawy Pzp, należy przywołać treść art. 72 ust. 2 dyrektywy 2014/24/UE, w którym mowa, że możliwe są modyfikacje umowy o nieznacznej wartości. Motyw 107 akapit 2 dyrektywy klasycznej wskazuje, iż *modyfikacje umowy skutkujące nieznaczną zmianą wartości umowy do określonej wartości powinny być możliwe zawsze bez konieczności przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia*. W opinii Urzędu Zamówień Publicznych wskazać należy, iż *zmiana umowy w sprawie zamówienia publicznego w postaci zmiany wynagrodzenia wykonawcy na podstawie art. 455 ust. 2 ustawy Pzp, jest dopuszczalna w sytuacji, gdy pociąga za sobą zmianę wartości umowy, np. wynikającą ze zwiększenia lub zmniejszenia zakresu zamówienia*⁴. Z tego wynika, że art. 455 ust. 2 ustawy Pzp dotyczy tylko i wyłącznie zmian modyfikujących wartość umowy (in plus lub in minus). Wobec powyższych okoliczności, Instytucja Wdrażająca nie znajduje uzasadnienia dla zmiany terminu realizacji przedmiotu zamówienia w oparciu o przywołany przepis.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż opisane powyżej okoliczności faktyczne nie uprawniały stron do zmiany terminu realizacji umowy na podstawie oraz art. 455 ust. 1 pkt 1 oraz ust 2 ustawy Prawo Zamówień Publicznych.

Po analizie zapisów zawartych w badanych dokumentach, uznaje się, iż zawarcie w dniu 31.05.2022 r. Aneksu do umowy nr 232/PZ/XI/2021 z dnia 10.12.2021 r. zostało przeprowadzone niezgodnie z art. 455 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W ocenie Instytucji Wdrażającej wyżej opisane naruszenie pozwala na zidentyfikowanie nieprawidłowości w rozumieniu art. 2 pkt 36 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013r. ze zmianami).

Zgodnie z definicją zawartą w przedmiotowym przepisie, nieprawidłowość oznacza każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem.

Dla stwierdzenia nieprawidłowości konieczne jest wystąpienie następujących przesłanek:

1. naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego,
2. ww. naruszenie wynika z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI,
3. naruszenie ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem.

Jak wykazano powyżej Zamawiający dokonał zmiany umowy z naruszeniem dyspozycji art. 455 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 ustawy Pzp. Bezspornym jest również, iż stwierdzone naruszenie wynikało z czynności podjętych przez Beneficjenta.

Przechodząc natomiast do kwestii szkody przytoczyć należy utrwalone w orzecznictwie stanowisko, iż *szkodą w interesach finansowych Unii Europejskiej jest finansowanie z funduszy*

⁴ Opinia Urzędu Zamówień Publicznych, *Dopuszczalność zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego na podstawie art. 455 ust. 1 pkt 1 i 4 oraz art. 455 ust. 2 ustawy Pzp*, Warszawa, dnia 24 marca 2022 r.

unijnych nieuzasadnionego wydatku, z kolei nieuzasadniony wydatek to taki, który poniesiony został z naruszeniem podstawowych zasad prawa unijnego lub krajowego. (...) Do oceny, czy doszło do naruszenia przepisów regulujących realizację projektu w ramach programu operacyjnego nie ma podstawowego znaczenia wystąpienie rzeczywistej szkody. Wystarczy stwierdzenie możliwości wystąpienia potencjalnej szkody w budżecie Unii Europejskiej.⁵

Powyższe prowadzi do wniosku, iż skutkiem działania Beneficjenta było finansowanie nieuzasadnionego wydatku, tj. wydatku poniesionego przez budżet UE z naruszeniem zasad udzielania zamówień publicznych, do stosowania których Beneficjent się zobowiązał w umowie o dofinansowanie.

W orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego został wyrażony pogląd, iż *nie chodzi o spowodowanie szkody rzeczywistej, wystarczająca jest potencjalna możliwość spowodowania takiej szkody. Szkada taka nie musi być konkretną stratą finansową, gdyż do stwierdzenia, że miała miejsce nieprawidłowość wystarczy, że istniało zagrożenie, że szkoda powstanie, a brak jest okoliczności, które wykluczyłyby wpływ uchybienia na budżet odnośnego funduszu.⁶*

Instytucja Wdrażająca nie znajduje okoliczności, która mogłaby świadczyć o tym, iż stwierdzone naruszenie nie wywołało negatywnych skutków budżetowych. Termin realizacji zamówienia jest jednym z najistotniejszych elementów, branych pod uwagę przez wykonawców na etapie podejmowania decyzji o wzięciu udziału w postępowaniu. Niewątpliwie ma on również wpływ na treść składanych ofert. Na mocy kontrolowanego aneksu pierwotny termin realizacji zamówienia został przedłużony o 45 dni, co stanowi 26,3% pierwotnego terminu. Wyznaczenie dłuższego terminu wykonania przedmiotu zamówienia (lub inny sposób opisanie możliwości jego zmiany) na etapie prowadzonego postępowania co najmniej mogło skutkować złożeniem ofert także przez innych wykonawców, jak również co najmniej mogło wpłynąć na inną treść złożonych ofert.

W świetle powyższego, zaistniały stan faktyczny wynikający ze stwierdzonego naruszenia w pełni wyczerpuje definicję nieprawidłowości.

Na mocy art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości powoduje powstanie obowiązku podjęcia przez właściwą instytucję odpowiednich działań, o których mowa w ust. 9 lub 11 niniejszego artykułu.

Art. 24 ust. 9 wyżej przywołanej ustawy zobowiązuje instytucję zatwierdzającą wniosek o płatność do dokonania korekty/pomniejszenia wartości wydatków kwalifikowanych ujętych we wniosku o płatność złożonym przez beneficjenta o kwotę wydatków poniesionych nieprawidłowo.

Wartość pomniejszenia ustala się z na podstawie Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych.

W pozycji 23 Załącznika do niniejszego Rozporządzenia opisana została postać stwierdzonego naruszenia, polegająca na wprowadzeniu modyfikacji w umowie w sprawie zamówienia niezgodnie z art. 72 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE albo niezgodnie z art. 454-455 Pzp, za które stawka korekty/pomniejszenia wynosi 25% wartości pierwotnego zamówienia oraz nowych prac budowlanych/dostaw/usług (jeżeli takie istnieją) wynikających z modyfikacji.

W dniu 26.06.2023 r. Beneficjent złożył zastrzeżenia do powyższych ustaleń.

W ocenie Beneficjenta, w kontrolowanym postępowaniu:

1. Wystąpiły przesłanki określone w art. 455 ust. 1 pkt. 1 ustawy Pzp

⁵ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 września 2015 r., sygn. akt II GSK 175/15.

⁶ Wyrok NSA z dnia 18 stycznia 2017r. o sygnaturze II GSK 342/16.

W złożonych zastrzeżeniach Zamawiający stwierdził, iż zapisy zawarte w § 13 ust. 2 pkt 2.1.9 oraz 2.1.10 Umowy są jasne i zrozumiałe dla wszystkich rozsądnie działających oferentów. Zamawiający argumentował, iż nie było możliwe precyzyjne wskazanie w umowie, o jaki okres (ile dni) zostanie wydłużona umowa w przypadku zaistnienia danych okoliczności, a także, że nie sposób w przypadku przeszkód powodujących wydłużenie realizacji umowy od razu w umowie przewidzieć, jak długo będą trwały i w związku z tym, w jaki konkretny sposób wpłyną na okres realizacji umowy. W ocenie Zamawiającego wpływ okoliczności na przedłużenie okresu realizacji umowy jest możliwy do oszacowania już po wystąpieniu tych okoliczności, a więc po okresie realizacji umowy.

Zamawiający zaznaczył, iż w niniejszym stanie faktycznym zastosowanie mógł znaleźć § 13 ust. 1 pkt 1.8 Umowy, gdyż wykonawca wnioskował o wydłużenie terminu realizacji umowy w związku z koniecznością wykonania prac w zakresie pokrycia dachowego, wymiany obróbek blacharskich, wymiany podłogi w świetlicy i remontu ściany w mieszkaniu.

W piśmie z dnia 21 czerwca 2023 r. Zarząd Budynków Miejskich i Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. (dalej: ZBM i TBS) wskazał ponadto, iż podstawę zmiany umowy w przedmiotowym stanie faktycznym stanowił również § 13 pkt 2.1.8 Umowy w brzmieniu:

2. Zmiana terminu realizacji przedmiotu umowy może ulec zmianie w przypadku wystąpienia opóźnień wynikających z okoliczności:

2.1.8 konieczności wykonania robót które wstrzymają lub opóźnią realizację Przedmiotu Umowy, wystąpienia niebezpieczeństwa kolizji z planowanymi lub ewentualnymi równoległe prowadzonymi przez inne podmioty inwestycjami w zakresie niezbędnym do uniknięcia lub usunięcia tych kolizji,

2. Wystąpiły przesłanki określone w art. 455 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp

Beneficjent wskazał, iż w jego ocenie podstawę prawną do zmiany umowy stanowił art. 455 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp, zgodnie z którym dopuszczalna jest zmiana umowy bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia: jeżeli konieczność zmiany umowy, w tym w szczególności zmiany wysokości ceny, spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć, o ile zmiana nie modyfikuje ogólnego charakteru umowy a wzrost ceny spowodowany każdą kolejną zmianą nie przekracza 50% wartości pierwotnej umowy. Beneficjent stwierdził, iż zmiana umowy na podstawie tego przepisu może dotyczyć wyłącznie terminu jej realizacji, bez zmiany wynagrodzenia.

3. Nie wystąpiła szkoda finansowa w budżecie Unii Europejskiej

W dodatkowych zastrzeżeniach sporządzonych przez ZBM i TBS Sp. z o.o. wskazano, iż korekta finansowa nie ma charakteru penalizującego, ale ma charakter wyrównawczy. Celem nałożenia korekty nie jest spenalizowanie stwierdzonego naruszenia, ale wyrównanie szkody finansowej poniesionej w wyniku tego naruszenia. Jeżeli zatem szkoda nie wystąpiła, brak jest podstaw do nałożenia korekty. W ocenie ZBM i TBS Sp. z o.o. wskazane naruszenia nie miały wpływu na wynik postępowania, wartość zawieranej umowy, a tym samym nie doprowadziły do powstania szkody.

1.

Odnosząc się do twierdzeń Beneficjenta, iż zapisy § 13 ust. 2 pkt 2.1.9 oraz 2.1.10 Umowy spełniają przesłanki określone w art. 455 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp, Instytucja Wdrażająca ponownie wskazuje, iż art. 455 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp wymaga, aby Zamawiający w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia przewidział możliwość dokonania zmiany umowy

w postaci jasnych, precyzyjnych i jednoznacznych postanowień umownych, które łącznie spełniać mają następujące przesłanki:

- określają rodzaj i zakres zmian;
- określają warunki wprowadzenia zmian;
- nie przewidują takich zmian, które modyfikowałyby ogólny charakter umowy.

Beneficjent w żaden sposób nie wykazał, iż klauzule umowne, na które się powołuje spełniają wyszczególnione powyżej przesłanki.

Instytucja Wdrażająca nie kwestionuje faktu, iż klauzule przeglądowe zawarte w § 13 Umowy określają warunki wprowadzenia zmian do umowy. Jednakże ponownie należy podkreślić, iż zastosowanie tych klauzul jest możliwe tylko wówczas, gdy określają one zakres zmiany umowy. Zgodnie z Komentarzem do ustawy Pzp *Przez zakres zmiany rozumieć należy określenie, w jaki sposób zmieni się umowa w następstwie modyfikacji jej pierwotnego brzmienia. Konstrukcja prawna zmiany umowy dokonywanej na podstawie klauzuli wprowadzonej przez zamawiającego wyklucza ustalanie zakresu zmiany w drodze negocjacji pomiędzy zamawiającym a wykonawcą. Zakres zmiany powinien być z góry zdeterminowany postanowieniami samej umowy (lub ogłoszenia o zamówieniu), czyli określać precyzyjnie i jednoznacznie, jaką treść uzyska umowa w następstwie wprowadzenia danej zmiany*⁷.

W zastrzeżeniach Beneficjent stwierdził, iż nie było możliwe precyzyjne wskazanie w umowie, o jaki okres (ile dni) zostanie ona wydłużona, gdyż *okres ten zależy bowiem co najmniej od rodzaju okoliczności uniemożliwiających wykonywanie umowy oraz od czasu ich trwania*⁸. Zamawiający podniósł też, iż wymóg ten jest niemożliwy do spełnienia. Jednakże, w tej samej umowie określił zakres zmian dla okoliczności wskazanych w § 13 ust. 1.1 – 1.11 Umowy (§ 13 ust. 3.2 Umowy: *W przypadku wystąpienia któregośkolwiek ze zdarzeń wymienionych w pkt. 1.1 – 1.11 termin realizacji Przedmiotu Umowy może ulec odpowiedniemu przedłużeniu, o czas niezbędny do zakończenia realizacji Przedmiotu Umowy w sposób należyty, nie dłużej jednak niż o okres trwania tych okoliczności*), a tym samym spełnił warunek, który w zastrzeżeniach określił jako „niemożliwy do spełnienia”.

Wobec powyższego, w ocenie Instytucji Wdrażającej, § 13 ust. 2 pkt 2.1.9 i 2.1.10 nie mogą stanowić podstawy zmiany umowy, gdyż dają on stronom nieograniczoną swobodę podejmowania decyzji, o jaki okres zostanie przedłużony termin realizacji umowy. Zapisy te mogą zostać uznane za naruszające zasady przejrzystości postępowania i równego traktowania wykonawców.

Odnosząc się do twierdzenia Beneficjenta, iż w kontrolowanym stanie faktycznym znalazła zastosowanie przesłanka § 13 ust. 1 pkt 1.8 Umowy, należy wskazać, iż w złożonych zastrzeżeniach Beneficjent w żaden sposób nie próbował wykazać, iż zostały spełnione warunki, na których brak wskazywała Instytucja Wdrażająca w Informacji pokontrolnej nr 54/2023. Zamawiający nie wyjaśnił na podstawie jakich okoliczności uznał, iż prace dodatkowe związane ze schodami i świetlicą były spowodowane czynnikami o charakterze obiektywnym i niezależnymi od Wykonawcy. Zamawiający nie wykazał również, iż konieczność wymiany pokrycia dachowego uzasadniała przedłużenie terminu realizacji umowy aż o 45 dni. Co więcej, ZBM I TBS Sp. z o.o. wprost przyznał, iż w terminie tym uwzględniony został nie tylko czas wykonania robót związanych z remontem dachu, ale także możliwość wystąpienia czynników zewnętrznych np. opadów deszczu, przeprowadzenie prac porządkowych terenu budowy.

Z powodu braku wskazania, iż okres, o jaki wydłużono termin realizacji umowy był adekwatny do czasu potrzebnego na wykonanie robót dodatkowych, nie było też możliwe zastosowanie przesłanki zmiany umowy określonej w § 13 ust. 2.1.8. Umowy.

⁷ J. Jerzykowski [w:] W. Dzierżanowski, L. Jaźwiński, M. Kittel, M. Stachowiak, J. Jerzykowski, Prawo zamówień publicznych. Komentarz, Warszawa 2021, art. 455.

⁸ Zastrzeżenia Zamawiającego z dnia 23.06.2023 r.

W związku z powyższym, w ocenie Instytucji Wdrażającej, kontrolowana zmiana umowy nie była dopuszczalna na podstawie art. 455 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp.

2.

W Informacji pokontrolnej nr 54/2023 Instytucja Wdrażająca ustaliła, iż kontrolowany Aneks został zawarty z naruszeniem art. 455 ustawy Pzp. Oznacza to, iż Instytucja Wdrażająca przeanalizowała wszystkie przesłanki opisane w tym przepisie i uznała, że żadna z nich nie wystąpiła w analizowanym stanie faktycznym. Fakt, iż w Informacji pokontrolnej Instytucja Wdrażająca odniosła się jedynie do przesłanek, na które powoływał się Beneficjent nie oznacza, że w trakcie kontroli nie zostały zbadane inne przesłanki. Jeżeli jest to możliwe Instytucja Wdrażająca uznaje zawarcie aneksu za zgodne z art. 455 ustawy Pzp, niezależnie od podstawy prawnej, na którą powołuje się Beneficjent.

Zgodnie z art. 455 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp zmiana umowy jest dopuszczalna, jeśli konieczność zmiany umowy, w tym w szczególności zmiany wysokości ceny, spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć, o ile zmiana nie modyfikuje ogólnego charakteru umowy a wzrost ceny spowodowany każdą kolejną zmianą nie przekracza 50% wartości pierwotnej umowy.

Oczywistym jest, iż w analizowanym stanie faktycznym spełniony został warunek wartościowy, gdyż zmiana umowy nie miała wpływu na wartość zamówienia. Zmiana ta nie modyfikuje też ogólnego charakteru umowy.

Instytucja Wdrażająca podtrzymuje swoje stanowisko, iż roboty dodatkowe związane z remontem dachu można uznać za okoliczności, których Zamawiający, działając z należytą starannością nie mógł przewidzieć. Beneficjent nie przywołał jednak żadnych okoliczności, które pozwoliłyby uznać, iż roboty dodatkowe związane ze schodami i świetlicą były niemożliwe do przewidzenia.

W opinii wyrażonej przez Urząd Zamówień Publicznych podkreślono, iż zaistnienie okoliczności, których Zamawiający działający z należytą starannością nie mógł przewidzieć nie stanowi samoistnej przesłanki zmiany umowy, a *niezbędnym warunkiem zmiany umowy jest również ustalenie, iż zaistnienie określonych zjawisk powoduje konieczność zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego*⁹. W przypadku zmiany terminu realizacji umowy „konieczność zmiany umowy” powoduje, iż strony muszą dostosować zakres czasowy zmiany do czasu trwania niemożliwych do przewidzenia okoliczności. Tym samym ustawodawca wyłącza możliwość przedłużenia tego terminu w sposób arbitralny, bez szczegółowego uzasadnienia.

Jak wskazano powyżej, w toku kontroli Zamawiający nie próbował wykazać ile trwały roboty dodatkowe w zakresie remontu dachu. W związku z powyższym nie sposób przyjąć, iż wykonanie tych robót spowodowało konieczność przedłużenia terminu realizacji umowy do dnia 15.07.2022 r.

W świetle przedstawionych okoliczności Instytucja Wdrażająca uznała, iż w kontrolowanym stanie faktycznym nie zostały spełnione warunki określone w art. 455 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp.

3.

Z przedłożonych zastrzeżeń wynika, iż Beneficjent utożsamia szkodę, o której mowa w art. 2 pkt 36 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ze szkodą rzeczywistą, zarzucając Instytucji Wdrażającej, iż stwierdzone naruszenia nie doprowadziły do uszczerbku w finansach publicznych.

Zgodnie z art. 2 pkt 36 przywołanego rozporządzenia nieprawidłowością jest naruszenie przepisów, które:

⁹ Opinia Urzędu Zamówień Publicznych pn. „Dopuszczalność zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego na podst. art. 455 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy Pzp”, s. 8.

- ma szkodliwy wpływ na budżet UE (szkoda rzeczywista),
- może mieć szkodliwy wpływ na budżet UE (szkoda potencjalna).

Na gruncie przywołanego przepisu ukształtowała się jednolita linia orzecznicza, zgodnie z którą dla stwierdzenia nieprawidłowości nie jest konieczne wykazanie faktycznych skutków finansowych spowodowanych naruszeniem przepisów ustawy Pzp.

Tytułem przykładu przytoczyć można tezy formułowane w orzecznictwie sądów administracyjnych:

- *Szkodą w interesach finansowych Unii Europejskiej jest finansowanie z funduszy unijnych nieuzasadnionego wydatku, z kolei nieuzasadniony wydatek to taki, który poniesiony został z naruszeniem podstawowych zasad prawa unijnego lub krajowego, w tym zasad określonych w p.z.p. (...) Do oceny, czy doszło do naruszenia przepisów regulujących realizację projektu w ramach programu operacyjnego nie ma podstawowego znaczenia wystąpienie rzeczywistej szkody. Wystarczy stwierdzenie możliwości wystąpienia potencjalnej szkody w budżecie Unii Europejskiej¹⁰.*
- *Przy ocenie nieprawidłowości szkoda nie musi być konkretną stratą finansową. Wystarczy samo tylko wykazanie, że określone nieprawidłowości, powstałe wskutek zachowania się beneficjenta, mogły jedynie (choć wcale nie musiały) narazić ogólny budżet Unii Europejskiej na uszczerbek, nawet bliżej niewykazany ("potencjalny")¹¹.*
- *Szkoda (...) powstaje niejako automatycznie, gdy beneficjent otrzymujący dofinansowanie realizuje projekt niezgodnie z prawem, a przy tym do powstania szkody w budżecie UE nie jest wymagane powstanie faktycznego uszczerbku majątkowego - wystarczy sama możliwość jego wystąpienia¹².*

Środki unijne podlegają zwrotowi tylko wówczas, gdy wykorzystano je z naruszeniem procedur, które to naruszenie stanowi "nieprawidłowość" w rozumieniu art. 2 pkt 36 cytowanego rozporządzenia, a więc nieprawidłowość, która ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu nieuzasadnionym wydatkiem. Nie chodzi tu zatem o spowodowanie szkody rzeczywistej, wystarczająca jest potencjalna możliwość spowodowania takiej szkody. Szkoda taka nie musi być konkretną stratą finansową, gdyż do stwierdzenia, że miała miejsce nieprawidłowość wystarczy, że istniało zagrożenie, że szkoda powstanie, a brak jest okoliczności, które wykluczyłyby wpływ uchybienia na budżet odnośnego funduszu¹³.

W kontrolowanym stanie faktycznym pierwotny termin realizacji zamówienia wynosił 171 dni. Po wprowadzonej zmianie okres realizacji zamówienia wzrósł o 45 dni, co stanowi 26,3% pierwotnego terminu. Tak znacznemu wydłużeniu okresu realizacji zamówienia nie można przypisać cechy nieistotności. W ocenie Instytucji Wdrażającej nie można wykluczyć, iż wprowadzona zmiana mogła wpłynąć na krąg wykonawców zainteresowanych udziałem w postępowaniu oraz treść składanych przez nich ofert.

Termin realizacji zamówienia jest bez wątpienia jednym z istotniejszych czynników determinujących decyzję wykonawców o udziale w postępowaniu. Niniejsze wynika z prostej zależności: im krótszy termin realizacji zamówienia, tym większa trudność dla wykonawców w jego realizacji, która może wynikać z potencjałów, którymi dysponują (np. wielkość zatrudnienia), czy też wcześniejszych zobowiązań. Termin realizacji umowy ma również istotny wpływ na treść składanych ofert. W ofercie wykonawca uwzględnia nie tylko koszty realizacji zamówienia, ale również różne ryzyka związane z ich realizacją, np. ryzyko nieterminowej realizacji zamówienia, a to wymaga np. uwzględnienia w ofercie możliwości zapłaty kar

¹⁰ Wyrok NSA z 10.09.2015 r., II GSK 175/15, LEX nr 2091895.

¹¹ Wyrok WSA w Kielcach z 29.08.2019 r., I SA/Ke 249/19, LEX nr 2721708.

¹² Wyrok WSA w Łodzi z 8.01.2016 r., III SA/Ld 937/15, LEX nr 1970293.

¹³ Wyrok WSA w Gliwicach z 19.04.2023 r., III SA/GI 155/23, LEX nr 3563956.

umownych. Również w tym przypadku istnieje zależność - im dłuższy okres realizacji zamówienia, tym mniejsze ryzyko nieterminowego wykonania zamówienia.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż w przedmiotowej sprawie Beneficjent naruszył zasadę konkurencyjności i równego traktowania wykonawców, co mogło doprowadzić do wystąpienia szkody w budżecie UE.

W tym kontekście warto przytoczyć stanowisko WSA w Lublinie, który podkreślił, iż *dla przyjęcia, że dane zachowanie beneficjenta mieści się w pojęciu nieprawidłowości wystarczające jest ustalenie, że dane naruszenie mogło - nawet tylko potencjalnie - doprowadzić do sytuacji, w której hipotetyczny wykonawca, z uwagi na naruszenie przez zamawiającego przepisów prawa, mógł zrezygnować z udziału w postępowaniu. (...) Dla ustalenia, czy występuje nieprawidłowość (...) nie jest konieczne wykazanie przez organ, że szkoda w budżecie Unii rzeczywiście wystąpiła lub mogła wystąpić z dużym prawdopodobieństwem¹⁴. Do nałożenia korekty finansowej wystarczające jest bowiem samo zagrożenie, że szkoda powstanie.*

Reasumując, Instytucja Wdrażająca w całości podtrzymuje swoje stanowisko wyrażone w Informacji pokontrolnej nr 54/2023 z dnia 06.06.2023 r.

Ustalenia II

Naruszenia o charakterze formalnym prawa wspólnotowego w dziedzinie zamówień publicznych nie wywołujące skutków finansowych w postaci obniżenia kwoty wydatków kwalifikowalnych:

➤ **Nie stwierdzono**

Ustalenia III

Inne uwagi:

➤ **Nie stwierdzono**

2. Zgodność zakresu zamówienia z zakresem przedsięwzięcia wskazanym we wniosku o dofinansowanie i umowie o dofinansowaniu:

Nie dotyczy

I. INFORMACJA O POMNIEJSZENIU WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH

W związku z wynikiem kontroli procedury zawarcia Aneksu z dnia 31.05.2022 r. do umowy nr 232/PZ/XI/2021 z dnia 10.12.2021 r., Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach informuje, iż ustalił korektę finansową/wskaźnik pomniejszający w wysokości 25% wartości pierwotnego zamówienia.

¹⁴ Wyrok WSA w Lublinie z 30.06.2016 r., III SA/Lu 14/16, LEX nr 2105736.

II. INFORMACJA O PRAWIE DO WNIESIENIA ZASTRZEŻEŃ

Od ustaleń zawartych w niniejszej Informacji pokontrolnej Beneficjentowi nie przysługują środki odwoławcze w systemie instytucjonalnym POIiŚ.

III. POZOSTAŁE INFORMACJE

1. Wynik powyższej kontroli nie uchyla innych ustaleń poczynionych w toku innych kontroli właściwych organów w systemie POIiŚ.
2. Informację pokontrolną sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach i Beneficjenta.

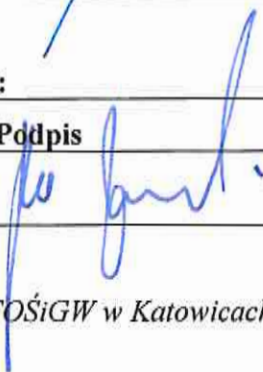
Data i podpis Kontrolującego:

	Imię i nazwisko	Data	Podpis
Sporządziła:	Klaudia Jakubowicz	05.07.2023r.	Jakubowicz

Data i podpis Kierownika Zespołu Kontroli Projektów POIiŚ:

	Imię i nazwisko	Data	Podpis
Weryfikował:	Mariusz Smurzyński	05.07.23	

Data i podpis Zastępcy Prezesa Zarządu WFOŚiGW w Katowicach:

	Imię i nazwisko	Data	Podpis
Akceptował:	Adam Lewandowski	2023 -07- 05	

Informacja pokontrolna została zatwierdzona Uchwałą Zarządu WFOŚiGW w Katowicach
Nr 997... /2023 z dnia 07.07...2023 r.

